

Speech dies natalis 2022 – Annetje Ottow

Geachte genodigden,
Beste studenten,
Beste collega's,

Met trots lanceren we vandaag het nieuwe strategisch plan van onze universiteit, jullie strategisch plan, met de titel 'Vernieuwen & Verbinden'.

Precies een jaar geleden begonnen wij als nieuw college van bestuur, met een nieuwe rector en voorzitter, midden in de lockdown, glibberend in de sneeuw. Een jaar later ligt er een nieuw strategisch plan voor deze mooie universiteit, waaraan de gehele gemeenschap, binnen en buiten de Leidse muren, heeft meegewerkt. Het is met recht een plan van ons allemaal. Want we zijn niet alleen trots op de inhoud, op de koers en op de ambities, maar vooral ook op de manier waarop we dit strategisch plan hebben gemaakt: samen.

Samen, in vele bijeenkomsten, online en offline, met jong en oud, met studenten, alumni en onze critical friends. Wat mij opviel was ieders inhoudelijke betrokkenheid en gedrevenheid: waar kunnen we ons als universiteit nog verbeteren, waar ligt onze kracht en welke koers moeten we de komende jaren varen? Het leverde mooie gesprekken op, met vele perspectieven, open én kritisch. Maar altijd met een groot hart voor onze universiteit.

Het was in alle gesprekken duidelijk dat we onze brede, toonaangevende onderzoeksuniversiteit koesteren, maar dat moet niet ten koste gaan van het werkklimaat, en van de verbindingen tussen onderzoek en onderwijs, en tussen wetenschappelijk personeel en onze professionals. Of zoals iemand het tijdens de consultaties verwoordde: *"We zijn een heel goede universiteit, maar nog niet voor iedereen."*

Iedereen wil zijn kennis en kunde delen met anderen en zich inzetten voor onze universiteit en omgeving. Dat vraagt niet alleen om meebewegen, maar ook om tegendruk geven.

Ik nodig jullie van harte uit het eindresultaat te lezen. Vandaag lichten we er een paar thema's uit.

- I. In de nieuwe strategie onderstrepen we dat we met onze sterke disciplines en mooie interdisciplinaire programma's nog meer verbindingen kunnen maken en nieuwe grenzen kunnen opzoeken. Wetenschappelijke én maatschappelijke uitdagingen nopen hiertoe en wij in Leiden kunnen met alles wat we in huis hebben daarin bij uitstek van toegevoegde waarde zijn. Onze rector Hester Bijl zal daar later deze middag meer over vertellen.

- II. In onze strategie onderstrepen we ook onze betrokkenheid en verbinding met onze omgeving:
  - lokaal (in onze twee steden Leiden en Den Haag en binnen het Bio Science Park),

- regionaal (in de regio Zuid-Holland met LDE, Medical Delta en door onze deelname aan Economic Board Zuid-Holland en Innovation Quarter),
- maar ook nationaal en internationaal.

De vraag is: hoe kan onze universiteit binnen dit sterke ecosysteem bijdragen aan een betere wereld? En wat kunnen wij van onze omgeving leren? Om die vragengood te beantwoorden, verbinden we de komende jaren onze netwerken en stakeholders nog meer aan onze universiteit.

- III Onze campussen in Den Haag en Leiden fungeren daarbij als zeer belangrijke infrastructuren. Deze campussen staan in open verbinding met de directe omgeving: stad, burgers, bedrijven en maatschappelijke partners.

In de Leidse binnenstad bijvoorbeeld versterken we daarom onze samenwerkingen met een vernieuwde Humanities Campus en het Leiden Law Park. Zo kunnen we onze activiteiten beter benutten voor *outreach* van Leidse kennis. Ook het interdisciplinaire programma Museums, Collections and Society draagt bij aan de verdere ontwikkeling van onze Leidse binnenstadcampus.

Maar ook programma's als Kennis door de Wijken en Leren met de Stad slaan de tussens de wetenschap en de stad. Deze programma's zijn gericht op het bij elkaar brengen van wetenschap en bewoners: het samen oplossen van vraagstukken uit wijk en stad: het is Citizen Science pur sang! Studenten doen daarin onderzoek aan de hand van echte ervaringen binnen projecten als duurzaam ondernemen, de energietransitie of sociale uitsluiting.

Het is dan ook niet voor niets dat de stad Leiden dit jaar de European City of Science is! **"De stad ademt wetenschap"**, zoals onze nieuwe minister Robbert Dijkgraaf bij de opening op 22 januari zo treffend verwoordde. Voor ons is de titel European City of Science een kroon op de samenwerking tussen stad, onderwijs en onderzoek, samen met al onze partners in de stad.

- IV Samen met het LUMC zullen we onze activiteiten op het gebied van onderzoek en onderwijs in Den Haag en Leiden intensiveren. Daarmee wordt het thema 'zorg' een nog belangrijker thema voor onze universiteit. Alle disciplines komen in het thema zorg samen waarmee we het gebied van Life Sciences & Health verder versterken.

- V Maar het is niet alleen belangrijk **wat** we precies gaan doen, maar net zo goed **hoe** we de dingen doen en hoe we daarbij met elkaar willen omgaan. Tijdens alle gesprekken werd duidelijk dat er grote behoefte is om over onze kernwaarden na te denken en deze vanuit onze traditie toe te passen op de moderne tijd. **We kozen voor de 4 V's: verbindend, vernieuwend, vrij en verantwoordelijk.**

Verbinding kwam al snel als centraal kenmerk in de gesprekken naar voren. Maar ook de drive om ons te blijven **vernieuwen**. **Nieuwsgierigheid en daarmee ook vernieuwing** zit ons nu eenmaal in de genen. Het is dan ook niet voor niets dat wij als titel voor het strategisch plan en deze Dies *'Vernieuwen en verbinden'* hebben gekozen. Maar er zijn nog twee andere kernwaarden die mede richting geven aan ons doen en laten: **vrijheid en verantwoordelijkheid**. De bescherming van onze academische vrijheid is de kern waarmee we ons werk doen, maar mét oog en begrip voor alles wat er om ons heen gebeurt en mét begrip voor het open debat. Vrijheid komt met verantwoordelijkheid. Het is het Praesidium Libertatis anno 2022.

Voor mij kreeg het begrip vrijheid een nieuwe dimensie toen ik samen met burgemeester Henri Lenferink en de 3 October Vereeniging in de vroege ochtend in het Van der Werfpark met de Leidse inwoners de vrijheidsliederen stond te zingen. Te midden van al die zingende mensen voelde ik wat vrijheid voor de Leidse stad èn de universiteit betekent en altijd heeft betekend. Deze viering staat voor de verbinding die wij als universiteit met de stad en de samenleving hebben, en het belang dat wij hechten aan deze verbinding. Verbinding en vrijheid gaan hier in Leiden hand in hand.

- VI De vier kernwaarden gebruiken we ook om verder te bouwen aan een gezonde, betrokken en lerende gemeenschap. Onze gemeenschap hebben wij in deze digitale tijd meer dan ooit leren waarderen. Het kleine gesprek bij het koffieapparaat blijkt een stuk belangrijker dan gedacht. De wandeling met je collega door de Hortus, een echte vergadering aan een tafel dat meer blijkt te zijn dan die ene knop om teams te starten. Juist doordat het strategisch plan tot stand kwam in deze moeilijke periode, ben ik van mening dat we dit kleine geluk van het zijn van collega's meer op waarde hebben kunnen schatten. Dat we zuinig moeten zijn op elkaar. We hebben nu aan den lijve ondervonden hoe zwaar mensen het in deze tijd hebben gehad (en vaak nog steeds hebben): zowel fysiek als mentaal, en hoe belangrijk het is om er voor elkaar te zijn en oog te hebben voor elkaar.

Onze universiteit heeft veel gedaan voor het welzijn van onze studenten, jonge medewerkers en onze internationals, ver weg van huis. Ook in de toekomst zullen wij aandacht blijven houden voor welzijn en zullen we meer gaan investeren in een gezonde organisatie. Dit kunnen wij als bestuurders niet alleen. Wij doen dan ook een beroep op iedereen om daar de schouders onder te zetten. Velen die wij het afgelopen jaar spraken, hebben oog voor die ander.

En dat maakt deze universiteit ook zo bijzonder: met hart voor elkaar en hart voor het onderwijs en de wetenschap. Laten we dit gevoel vasthouden en koesteren. Natuurlijk: er gaan ook zaken niet goed. Werkdruk en sociale veiligheid staan bijvoorbeeld hoog op de agenda. Die zaken willen wij als College van Bestuur en decanen niet wegmoffelen, maar aanpakken. Dat is waar wij voor gaan: een lerende organisatie, waar door middel van open gesprek zaken benoemd en aangepakt, met respect voor elkaar.

Zingend daar in het Van der Werfpark, voelde ik het tot in mijn koude tenen, daar op die vroege maandagochtend: de Universiteit Leiden heeft vele stormen en pandemieën doorstaan en is klaar voor de toekomst. Ons nieuwe strategisch plan wijst ons voor de komende jaren de weg.

Ik dank u voor uw aandacht.